

Experții FMI încheie vizita de consultări în baza Articolului IV al Statutului FMI pe anul 2020 și de evaluare a programului cu Republica Moldova

5 februarie 2020

Declarația la finele vizitei include concluziile preliminare ale misiunii FMI, formulate, în cele mai multe cazuri, în urma unei vizite oficiale a echipei de experți în statul-membru. Misiunile sunt parte a consultărilor periodice (de obicei, anuale) prevăzute de [Articolul IV](#) al Statutului FMI, în contextul solicitării accesului la resursele FMI (sub formă de împrumuturi acordate de FMI), ca parte componentă a discuțiilor în contextul programelor monitorizate de echipa de experți a FMI sau ca parte componentă a altor tipuri de monitorizare a evoluțiilor economice, efectuate de echipa de experți a FMI.

Autoritățile sunt de acord cu publicarea acestei declarații. Opiniile exprimate în acest comunicat sunt opiniile experților FMI și nu reflectă, în mod neapărat, punctul de vedere al Consiliului de Directori Executivi al FMI. În baza concluziilor preliminare ale misiunii, va fi pregătit un raport care, după aprobarea de către conducerea FMI, va fi prezentat Consiliului de Directori Executivi al FMI, pentru examinare și aprobare.

- Echipa de experți a FMI și autoritățile Republicii Moldova au ajuns la un acord la nivel de experți referitor la politicile care urmează să fie implementate pentru finalizarea celei de-a șasea – ultimei – evaluări a programului susținut prin Mecanismul Extins de Creditare și Mecanismul de Finanțare Extinsă, care se preconizează a fi aprobat de conducerea FMI și Consiliul de Directori Executivi.
- Obiectivele principale ale programului pe trei ani susținut de FMI au fost atinse, în mare parte. Reformele ample realizate de autorități au dus la reabilitarea sistemului bancar și îmbunătățirea guvernancei în sectorul financiar, consolidând astfel stabilitatea macroeconomică și financiară.
- Pentru a susține progresele atinse, sunt necesare politici prudente și bine coordonate. Este nevoie de reforme hotărâte în domeniul guvernancei și reforme instituționale, pentru a asigura o creștere economică mai rapidă, durabilă și incluzivă.

Echipa de experți a Fondului Monetar Internațional (FMI), sub conducerea domnului Ruben Atoyan, s-a aflat în vizită la Chișinău în perioada 22 ianuarie – 5 februarie și a purtat discuții cu autoritățile în contextul consultărilor periodice prevăzute de Articolul IV al Statutului FMI, pentru anul 2020, și a evaluării a șasea – finale – a programului economic al Republicii Moldova susținut de FMI prin mecanismele de finanțare ECF (Mecanismul extins de creditare) și EFF (Mecanismul de finanțare extinsă).

Misiunea a ajuns la un acord la nivel de experți cu privire la politicile necesare pentru a finaliza a șasea evaluare a programului susținut de FMI și a purtat discuții constructive cu autoritățile în contextul consultărilor pe anul 2020 prevăzute de Articolul IV al Statutului FMI. Evaluarea experților arată că programul s-a realizat conform așteptărilor, fiind realizate toate criteriile de performanță stabilite pentru sfârșitul lunii decembrie a anului 2019. Majoritatea criteriilor de referință structurale vor fi atinse până la finalizarea acestei evaluări, deși unele – mai târziu decât s-a convenit. Acest acord se preconizează a fi aprobat de către conducerea FMI și Consiliul de Directori Executivi. Preliminar, ședința Consiliului de Directori Executivi, în cadrul căreia va fi discutat raportul misiunii, este planificată pentru 16 martie 2020. În urma finalizării evaluării programului, Republica Moldova va beneficia de 14,4 milioane DST (drepturi speciale de tragere) (circa 20 milioane dolari SUA).

Obiectivele principale ale programului susținut de FMI au fost atinse, în mare parte. Reformele ample realizate de autorități au dus la reabilitarea sistemului bancar și consolidarea guvernantei în sectorul financiar, consolidând astfel stabilitatea macroeconomică și financiară. Progresul atins este înalt apreciat, ținând cont de peisajul politic instabil: pe parcursul implementării programului, s-au schimbat trei guverne. Acest lucru a fost posibil grație suportului larg pentru reformele menite să consolideze guvernanta și să îmbunătățească nivelul de trai al populației din Moldova.

Reformele realizate în contextul programului au contribuit la sporirea încrederii și au sprijinit relansarea creșterii economice. Se estimează că creșterea reală a PIB-ului a atins 4,2 la sută în anul 2019 și se așteaptă că indicatorul dat va rămâne la nivelul de circa 4 la sută pe termen mediu. Inflația s-a accelerat, atingând nivelul de 7,5 la sută în decembrie 2019, datorită creșterii prețurilor la produsele alimentare și cererii agregate solide, dar se prognozează că va reveni la nivelul țintit de circa 5 la sută până la sfârșitul anului curent. Deficitul bugetului înregistrat la sfârșitul anului 2019, de 1,5 la sută din PIB, a fost sub limitele fixate în program, întrucât veniturile bugetare mai mici au fost mai mult decât compensate de execuția sub nivelul planificat a cheltuielilor. Datoria de stat a rămas la un nivel redus de circa 30 la sută din PIB. Faptul că băncile sunt bine capitalizate, lichide și profitabile a contribuit la sprijinirea creșterii volumului de creditare a economiei cu două cifre procentuale. Deși deficitul contului curent a fost considerabil, nivelul acestuia a rămas suficient de finanțat, în virtutea fluxurilor oficiale și private puternice. În 2019, moneda națională a rămas, în linii mari, stabilă.

Perspectivile sunt mai degrabă pozitive, dar rămân anumite riscuri. Reinstaurarea instabilității politice, inversarea anumitor politici sau încetinirea ritmului reformelor ar putea afecta încrederea și limita opțiunile de finanțare externă. Pe de altă parte, nu putem exclude impactul cauzat de instaurarea unei perioade îndelungate de încetinire a creșterii în statele care sunt principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova. Pentru a atenua aceste riscuri și a spori nivelul de reziliență, sunt necesare politici prudente și bine coordonate.

Bugetul pentru anul 2020 prevede o expansiune bugetar-fiscală favorabilă creșterii, cu scopul de a contribui la satisfacerea necesităților mari legate de infrastructură, iar riscurile privind finanțarea rămân semnificative. Istoria rezultatelor modeste atinse de Republica Moldova în ceea ce privește executarea cheltuielilor capitale prevăzute în buget reflectă punctele slabe în sfera managementului investițiilor publice, care trebuie să fie

eliminate de urgență. În afară de aceasta, pentru a asigura finanțarea de către partenerii externi de dezvoltare, așa cum este prevăzut în buget, este necesar un puternic impuls de reformare. Între timp, este necesar de elaborat planuri pentru situații neprevăzute care să fie implementate în cazul în care nu se vor materializa așteptările în privința intrărilor de mijloace din surse externe.

Prognozăm că inflația va decelera și susținem direcția deciziei de politică monetară a BNM. În opinia noastră decizia respectivă a fost luată prematur, date fiind riscurile legate de presiunile inflaționiste determinate de politica bugetar-fiscală mai relaxată și de deprecierea monedei naționale. BNM trebuie să fie gata să ajusteze politica monetară, în cazul în care se vor materializa riscurile care ar putea influența perspectivele inflației. Vulnerabilitatea Republicii Moldova la șocurile externe impune necesitatea unui regim flexibil al ratei de schimb care să servească drept un instrument eficient pentru absorbția șocurilor. Pentru realizarea acestui obiectiv, BNM și-a limitat într-o manieră adecvată rolul activ pe piața valutară, limitându-și intervențiile doar la cele menite să atenueze volatilitatea excesivă.

În pofida eforturilor de stabilizare care s-au soldat cu succes, vulnerabilitățile instituționale și cele legate de guvernare sunt semnificative și larg-răspândite și constituie o piedică majoră în calea creșterii nivelului de trai a populației. Se atestă o percepție generală că statul este corupt și justiția nu funcționează adecvat, cadrul de reglementare nu este pus în aplicare în mod corespunzător, iar existența sectorului impunător al întreprinderilor de stat generează riscuri bugetare și subminează concurența și productivitatea. Deși s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește supravegherea sectorului bancar, supravegherea slabă a sectorului financiar nebanca, lacunele existente în cadrul ce ține de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și lipsa progresului în recuperarea activelor fraudate reprezintă o sursă recurentă de îngrijorare. Eliminarea acestor vulnerabilități s-ar putea reflecta într-o creștere economică semnificativă, în urma acumulării mai rapide de capital, reducerii pierderilor forței de muncă și capitalului uman în urma emigrării de proporții și unei productivități mai mari.

Misiunea aduce sincere mulțumiri autorităților și altor interlocutori pentru cooperare, discuții sincere și ospitalitate.